

Chórismos a Vesmír

Problém chórismu se pochopitelně může smysluplně otevřít jen tomu, kdo si předem nezavře cestu předsudečnou myšlenkou, jakou experimentálně rozvíjeli starověcí atomisté, totiž že všechno to, co vidíme, slyšíme, cítíme atd. před sebou a kolem sebe, je pouhé zdání, zatímco skutečné jsou pouze atomy a prázdno. Ovšem důvodů pro odmítnutí této myšlenky může být i více a jiných; s několika přišel už asi Aristotelés, když odmítl Platónovo chápání idejí. Většinou však šlo (a jde) o odmítnutí chórismu, tj. ve skutečnosti odmítnutí dvou sfér, dvou říší, dvou světů, přičemž právě ten „pravý“ a „původní“ byl (a je) chápán jako „předmětný“ a mající trvalý „tvar“ (formu). Dnes už opravdu nemůžeme držet onu separovanost, oddělenost dvou sfér, dvou světů, dvou říší, a už vůbec nemůžeme držet nějaký jejich odstup od sebe, příkop nebo dokonce propast mezi nimi. Ale všechno se zdá nasvědčovat tomu, že onu podvojnost resp. určitý její typ musíme uznat; a stejně tak musíme držet onen přerýv, mez, hranici mezi nimi. Ale hlavním rozdílem tu je a bude zavedení času jako rozhodujícího aspektu jak onoho rozdílu („distance“), tak onoho přechodu mezi oběma. Ta velká novost v otázce podvojnosti bude spočívat v dějovosti, v „stávání se“, vůbec v dění zvláštního druhu, a to v obou směrech – zvnějšnění i zvnitřnění.

(Písek, 141006-2.)